

F 2/10

Godkände revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked enligt 22 § revisorslagen (2001:883). Ansökan avser om hon kan åta sig revisionsuppdragen i fyra aktiebolag vars ägare och företrädare har familjeband (son och sonhustru) till en delägare i det registrerade revisionsbolag (nedan benämnd delägaren) där A-son är verksam. Delägaren är också styrelseordförande i revisionsbolaget.

Ägarbild och styrelsesammansättningen i de fyra bolagen är följande.

A-bolaget ägs till 100 procent av delägarens son. Sonen är ensam styrelseledamot. Sonhustrun är styrelsesuppleant.

B-bolaget ägs till hundra procent av A-bolaget. Sonen är ensam styrelseledamot. Sonhustrun är styrelsesuppleant.

C-bolaget ägs till 67 procent av A-bolaget och till 33 procent av en person utan kända kopplingar till delägaren. Sonen ingår i styrelsen som består av två personer. Sonhustrun är en av två styrelsesuppleanter.

D-bolaget ägs till 100 procent av sonhustrun. Sonhustrun är ensam styrelseledamot. Sonen är styrelsesuppleant.

A-son har uppgett att följande omständigheter avser att balansera ett eventuellt vänskapshot enligt 21 § första stycket 1 d revisorslagen.

- a) Hon är inte delägare i revisionsbolaget. Hon ingår inte i styrelsen och har inte någon funktion i ledningsgruppen.
- b) Alla anställningsärenden, lönediskussioner, medarbetarsamtal m.m. handhas av revisionsbolagets verkställande direktör (dvs. inte av delägaren).
- c) Hennes anställning och arbete påverkas inte av delägarens släktrelation till bolagets företrädare. Delägaren äger 15 procent av revisionsbolaget och deltar inte i några beslut som rör hennes anställning eller lön.
- d) Revisionsbolaget kommer att uppdra särskilt åt en av revisionsbolagets övriga revisorer (namngiven), som varken är delägare eller styrelseledamot i bolaget, att vid behov tillhandahålla henne "second opinions".

RN gör följande bedömning.

Av 21 § första stycket revisorslagen framgår att en revisor för varje uppdrag i revisionsverksamheten ska pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer där presumtionen är att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. En av dessa typsituationer avser att revisorn eller någon annan i det nätverk där han eller hon är verksam har nära personliga relationer till uppdragsgivaren eller till någon person i dennes ledning, se 21 § första stycket 1 d. Enligt 21 § andra stycket behöver revisorn dock inte avböja eller avsäga sig uppdraget, om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Av 22 § framgår att RN på ansökan av en revisor ska meddela förhandsbesked om huruvida en viss särskild omständighet är sådan som avses i 21 § första

stycket och, om så är fallet, huruvida omständigheter i det enskilda fallet eller vidtagna åtgärder medför att revisorn ändå inte behöver avböja eller avsäga sig uppdraget.

RN konstaterar att delägaren ingår i samma nätverk¹ som A-son och att det i samtliga fyra fall föreligger nära personliga relationer mellan delägaren och uppdragsgivarna samt personer i dessas ledning. Det föreligger därmed ett sådant s.k. vänskapshot som avses i 21 § första stycket 1 d revisorslagen och därmed även en presumtion för att A-son inte kan åta sig de aktuella revisionsuppdragen.

A-son har redogjort för ett antal omständigheter som avser att neutralisera ett eventuellt vänskapshot. Samtliga dessa tar sikte på byråinterna förhållanden.

Enligt RN:s uppfattning är omständigheterna sådana att det hot mot A-sons opartiskhet och självständighet som skulle uppkomma om hon låter sig väljas till revisor i bolagen för en utomstående betraktare måste framstå som betydande. Det bör framhållas att hotet till sin karaktär är sådant att det inte skulle vara möjligt för någon hos revisionsbolaget verksam revisor att åta sig uppdragen utan att därmed utlösa presumtionen för avgång. Den av A-son beskrivna åtgärden, att vid behov inhämta en second opinion av en annan revisor hos revisionsbolaget, skulle således inte balansera hotet mot hennes opartiskhet och självständighet eftersom den andra revisorn, i ett oberoendeperspektiv, är att likställa med A-son. RN anser att omständigheterna är sådana att enbart byråinterna åtgärder inte är tillräckliga för att balansera hotet mot A-sons opartiskhet och självständighet till en acceptabel nivå. A-son kan således inte åta sig de fyra aktuella revisionsuppdragen.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, regeringsrådet Kristina Ståhl, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören

Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Inger Blomberg samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson som föredragit ärendet.

¹ Se 2 § 8 revisorslagen.